

GEMEENTE HEESWIJK-DINTHER

KABINET DER KONINGIN

ING: 13 JUNI 1969

EXH. No.

Tel. (04139) 551 en 552
Sociale Zaken 333
Giro 1 07 18 61

Aan

Hare Majesteit de Koningin.

Uw kenmerk:

Uw brief van:

Ons nr:

HEESWIJK-DINTHER, 12 juni 1969.

wapen voor nieuwe gemeente.

Mevrouw,

Nu de gemeenten Dinther en Heeswijk krachtens de wet van 3 juli 1968, Staatsblad no. 438, met ingang van 1 januari 1969 verenigd zijn tot één gemeente die de naam "Heeswijk-Dinther" heeft gekregen, zou de raad dezer gemeente het op hoge prijs stellen wanneer Uwe Majesteit aan de nieuwe gemeente een wapen zou willen verlenen.

In verband hiermede doen wij U bijgaand een ontwerp toekomen dat naar 's raads mening het beste als wapen voor Heeswijk-Dinther zoude kunnen dienen.

Naar wij zijn voorgelicht zou de officiële beschrijving van dit wapen eventueel kunnen luiden als volgt:

"Gedeeld; rechts in zilver een van keel getongde, genagelde en gehalsbande leeuw van sabel; links in sabel een leeuw van zilver met een schouder schildje van azuur beladen met zes gouden penningen, geplaatst 3, 2 en 1. Op het schild een gouden kroon van drie bladeren en twee paaren".

Ter toelichting veroorloven wij ons U het volgende op te merken.

Op 16 juli 1817 werd voor de gemeente Heeswijk een wapen geregistreerd dat op een azuren veld een gouden leeuw droeg met een halsband van hetzelfde. Bij onderzoek op het rijksarchief te 's-Hertogenbosch bleek dat reeds in 1468 of 1469

Bijlage:
Coll.:
Dict.:
Typ.:

een

een schependomszegel van Heeswijk in gebruik was dat een leeuw vertoonde die een halsband droeg met een ring achter de nek. De rijksarchivaris deelde mede dat deze leeuw de zware leeuw der Van der Lecks zal zijn, omdat leden van dit geslacht destijds heren van Heeswijk waren.

De kleuring blauw en goud van het rijkswapen zal vermoedelijk in 1817 zijn toegepast, omdat men toen niet over voldoende archivalia beschikte om met enige redelijke zekerheid de originele kleuren te kunnen aanwijzen.

Wat de halsband betreft: de raad zou die graag rood gekleurd zien. Mocht dit op bezwaren stuiten dan wordt dezerzijds ook gaarne genoegen genomen met een gouden halsband.

Op de (heraldisch) linker schildhelft is het wapen aangebracht dat (eveneens op 16 juli 1817) voor de gemeente Dinther is geregistreerd. Onze adviseur meent dat voor de beschrijving die in 1817 werd opgesteld een wat andere terminologie zou kunnen worden gebruikt, maar het wapen blijft er hetzelfde om. Het was blijkens mededeling van de rijksarchivaris in Noord-Brabant reeds vóór 1380 in gebruik.

De kroon is uitsluitend aangevraagd als versieringselement Mochten er bij Uwe Majesteit onverhoopt bezwaren tegen het aangevraagde wapen bestaan, dan zouden wij het op prijs stellen van Uwe bedenkingen kennis te mogen nemen, teneinde ons over wijziging van de aanvraag met inachtneming daarvan te kunnen beraden.

Met zeer veel belangstelling zien wij Uw beslissing tegemoet.

Met de meeste hoogachting,

Burgemeester en wethouders van Heeswijk-Dinther,

De burgemeester,

De secretaris,

RIJKSARCHIEF IN NOORD-BRABANT

HOGE RAAD VAN ADEL

ingek. 2 OKT. 1969

nr. 69 1 290.

's-HERTOGENBOSCH, 30 september 1969.
Waterstraat 20
Tel. (0 4100) 32000
Gironr. 1076790

AAN De Hoge Raad van Adel

t.a.v. de Heer Mr. O. Schutte, secretaris
Zeestraat 71 b

's-Gravenhage.

Onderwerp: wapen Heeswijk - Dinther A.Z. nr. 128 c Uw brief van: 29 aug. 1969
Uw dossier no. 69/290.

Zeer geachte Heer,

In antwoord op Uw brief bericht ik U het volgende:

- a) Op een gemeen schependomszegel aan een akte van 1523 is de leeuw van Dinther getooid met een halsband. Het schild met de zes bollen komt hier niet op voor. (coll. Van Leeftael nr. 8, folio 579).
- b) In stempels van deze eeuw en op een afbeelding van het wapen van 1823 komt de halsband niet voor. Hierbij echter wordt de schouder bedekt door lange manen tot aan het schild.

Een grote reeks van zegels is niet aanwezig. De afdrukken uit 1511 en 1523 van het schependomszegel tonen een leeuw mét halsband. Wil men een historisch verantwoord wapen dan moet mijns inziens de voorkeur uitgaan naar die zegels die zeer vroeg reeds gebruikt werden. Het is immers een bekend feit, dat in de wapenkunde vooral in de 17e en 18e eeuw zich degeneratieverschijnselen voordoen. Overigens staat het de bestuurders van Heeswijk-Dinther uiteraard geheel vrij een latere versie van de leeuw van Dinther in het wapenschild op te nemen.

Ik mag overigens niet nalaten - en dit is U ook ongetwijfeld bekend - dat bij de vaststelling van gemeentewapens onder koning Willem I op welhaast amateuristische wijze met de historische traditie is omgesprongen.

Wellicht kunt U nagaan welke symbolische betekenis aan de halsband dient gegeven te worden. Een zinspeling op dienstbaarheid is mogelijk, zij

Bijl.:

Typ.: JV/PH

Coll.:

RIJKSARCHIEF IN NOORD-BRABANT

's-HERTOGENBOSCH, 30 september 1969.
Waterstraat 20
Tel. (0 4100) 32000
Gironr. 1076790

AAN De Hoge Raad van Adel

t.a.v. de Heer Mr. O. Schutte, secretaris
Zeestraat 71 b

's-Gravenhage.

Onderwerp: wapen Heeswijk - Dinther

A.Z. nr. 128 c

Uw brief van: 29 aug. 1969
Uw dossier no. 29/290

Vervolgblad 1.

het niet vaststaand. Overigens is een bereidheid tot zulk een dienstbaarheid een kenmerk van een heden ten dage veelvuldig beklemtoonde vorm van overheidsgezag, waarvoor geen gemeentebestuur zich hoeft te schamen.

Evengoed kan het hier een sieraad betreffen. De halsketen was in de middeleeuwen een zeer geliefde decoratie, in welk verband ik mag wijzen op de tooi der leden van de Orde van Het Gulden Vlies. De oud-rijksarchivaris Dr. J. Smit acht de gedachte niet ongerijmd, dat de halsband een oeroud teken van souvereiniteit kan zijn. De onafhankelijkheid van de getooide en dus niet geketende leeuw van Dinther is naar mijn gevoelen beslist niet in het geding.

Met vriendelijke groeten,
DE RIJKSARCHIVARIS IN NOORD-BRABANT,

(Dr. L.P.L. Pirenne)

Bijl.:

Typ.: JV/PH

Coll.: *es*

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz, enz, enz.

november 1969

28

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 4 november 1969, nr. B69/2949, Directie Binnenlands Bestuur, Afdeling Bestuurszaken;

Gezien het verzoek van Burgemeester en Wethouders van Heeswijk-Dinther van 12 juni 1969, nr. 632 tot verlening van een wapen aan deze gemeente;

G e l e t o p het besluit van de Soevereine Vorst van 24 december 1814, nr. 32 en het Koninklijk besluit van 23 april 1919, Stb. No. 181;

De Hoge Raad van Adel gehoord;

HEBBERN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

aan de gemeente Heeswijk-Dinther een wapen te verlenen, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

"Gedeeld; I in zilver een omgevende leeuw van sabel getongd, genageld en gehalsband van keel; II in sabel een leeuw van zilver met een schouderchildje van azuur, beladen met zes gouden penningen, geplaatst 3, 2 en 1.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen."

Onze Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

Soestdijk, 12 november 1969

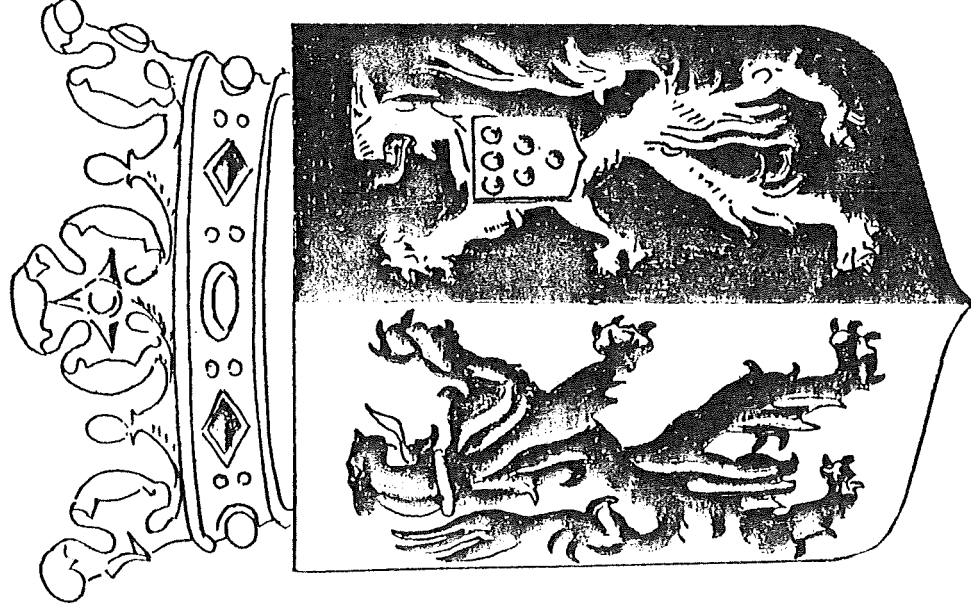
(get.) J U L I A N A

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

(get.) H.K.J. BEERNINK

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
HET HOOFD POST- EN ARCHIEFZAKEN VAN HET
MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

Informaue HEESWIJK-DINTHER

Op 12 november 1969 is bij Koninklijk Besluit aan de gemeente Heeswijk-Dinther vanwege de samenvoeging per 1 januari 1969 een nieuw wapen verleend, dat is gevormd naar gegevens van de oude wapens van Heeswijk en Dinther.

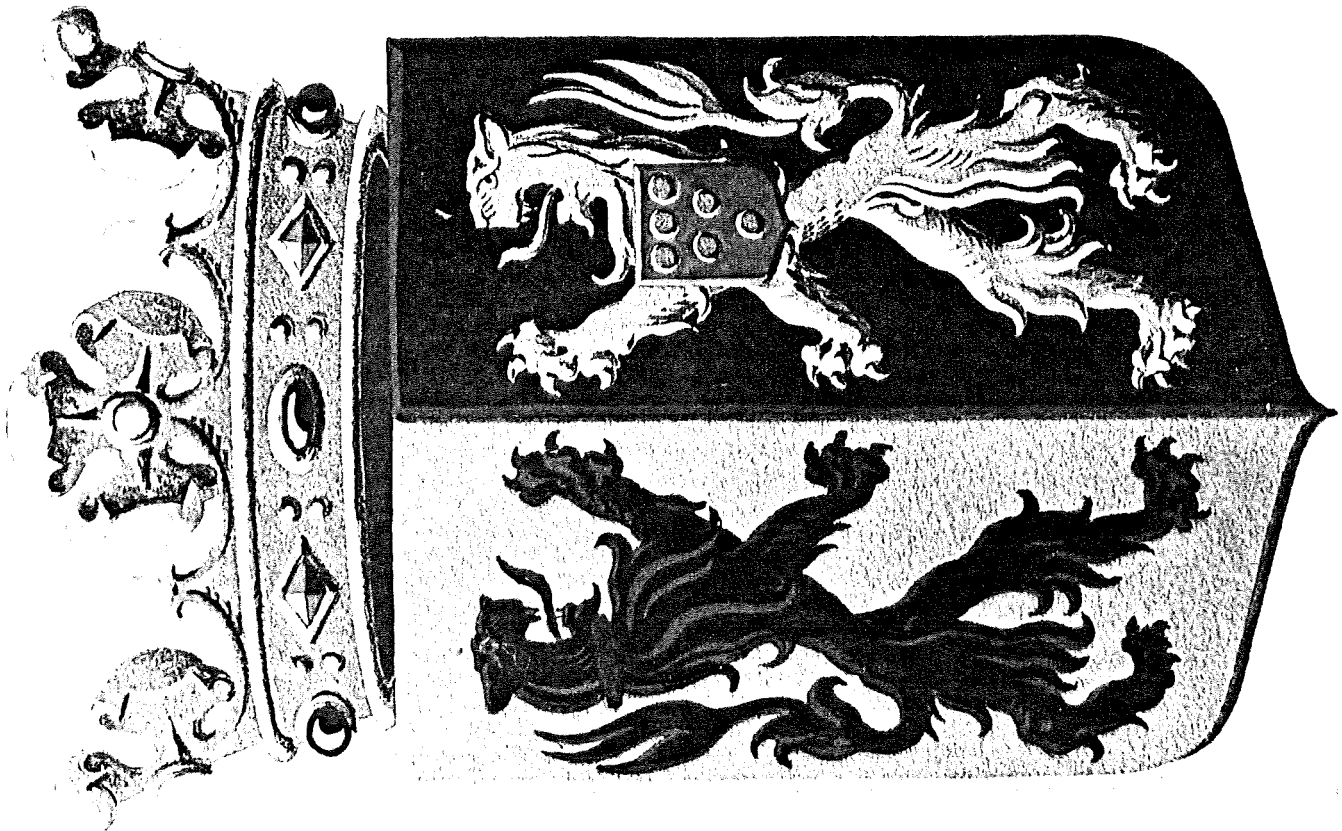
De beschrijving van het wapen is als volgt:

"Gedeeld: I in zilver een omgewende leeuw van Sabel (= zwart), getongd, genageld en gehalsband van keel (= rood);

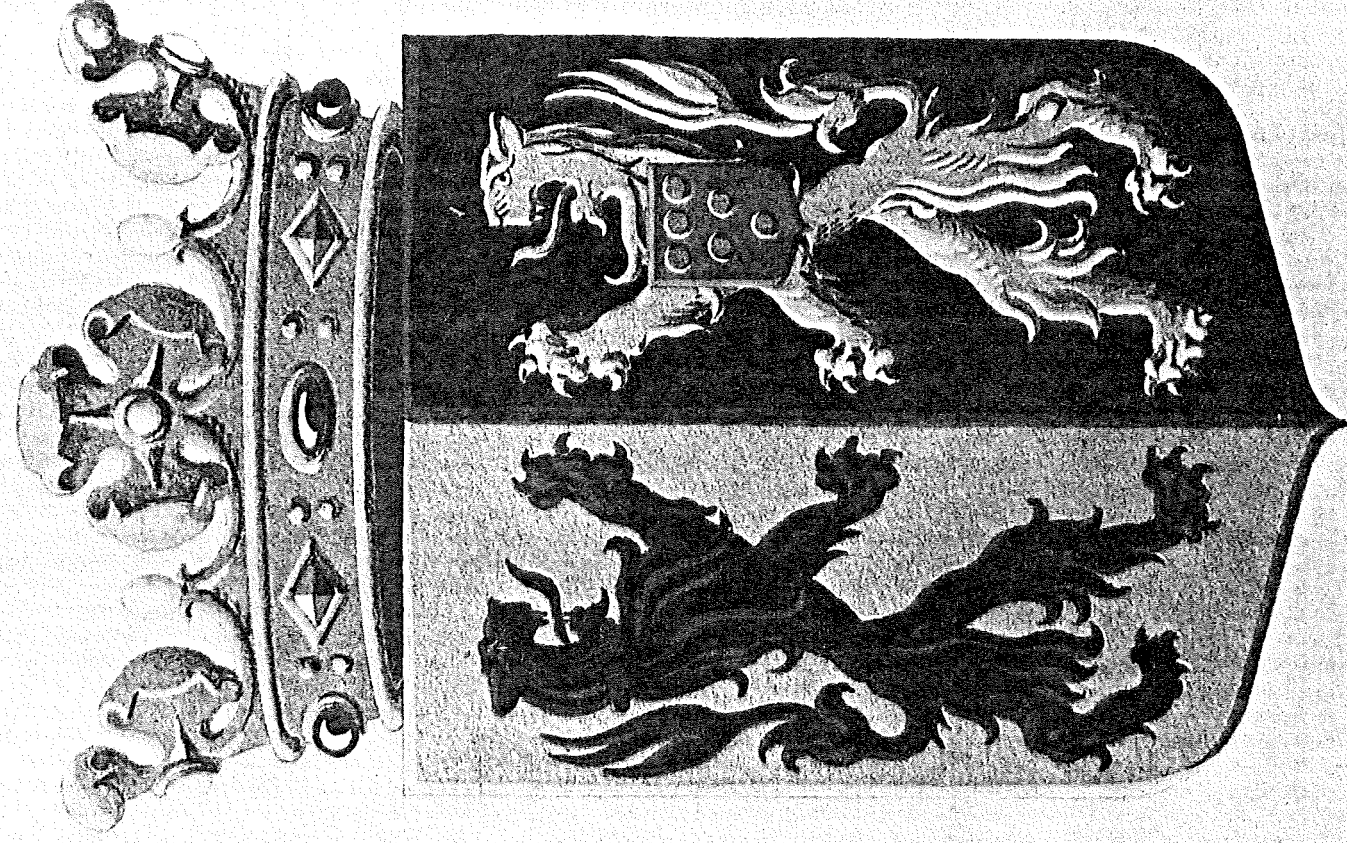
II in Sabel een leeuw van zilver met een schouderchildje van azuur (= blauw), beladen met zes gouden penningen, geplaatst 3, 2 en 1."

De 6 gele of gouden penningen verwijzen naar het wapen van Jan van Bentnem, een van de vroegere heren van Dinther.

b F F u

u z .

b R 3 2

Op 12 november 1969 is bij Koninklijk Besluit aan de gemeente Heeswijk-Dinther vanwege de samenvoeging per 1 januari 1969 een nieuw wapen verleend, dat is gevormd naar gegevens van de oude wapens van Heeswijk en Dinther. De beschrijving van het wapen is als volgt: "Gedeeld: I in zilver een omgewende leeuw van Sabel (= zwart),

4. *Fredrik Gordon*, geb. Amsterdam 17 februari ,ged. aldaar (Oude Kerk) 23 februari 1749, † Amsterdam 27 december, begr. aldaar (Oude Kerk) 31 december 1751.
5. *Engelbert Gordon*, geb. Amsterdam 22 april, ged. aldaar (Oude Kerk) 23 april 1751, ordinaris klerk ter secretarie 1771, † Amsterdam 18 maart, begr. aldaar (Oude Kerk) 24 maart 1786.
6. *Maria Cornelia Gordon*, geb. Amsterdam 30 april, ged. aldaar (Zuiderkerk) 2 mei 1753, † huize Geynwijk bij Baambrugge 10 juni 1829, tr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 15 januari 1771 (ondertr. 27 december 1770) *Bernardus Sanderson*, geb. Loenen (U.) 21 november 1743, koopman te Amsterdam, † Baambrugge, huize Geynwijk, 2 januari, begr. 8 januari 1824, zn. van *Joris Sanderson*, schout van Loenen (U.), en *Johanna Ockhuysen*.
7. *Fredrik Gordon*, geb. Amsterdam 25 maart, ged. aldaar (Oude Kerk) 28 maart 1756, † Amsterdam 29 juni, begr. ald. (Oude Kerk) 3 juli 1756.

KORTE MEDEDELINGEN.

NL 87 (1970)

Het wapen der gemeente Heeswijk-Dinther.

Samenvoeging van gemeenten betekent uiteraard dat er een nieuw wapen moet komen zo ook in het geval van Heeswijk-Dinther.

De vroegere gemeente Heeswijk voerde sinds 1817 een gouden leeuw met een eveneens gouden halsband op een blauw veld, Dinther een zilveren leeuw op een zwart veld, gesierd met een blauw schouderchildje met zes gouden penningen. Beide dorpen waren eertijds heerlijkheden en de gemeentewapens zijn daarvan overgenomen. Het was echter de vraag of de kleuren van het Heeswijkse wapen wel de juiste waren. Immers de Hoge Raad van Adel, die bij de vestiging van het Koninkrijk een vloed van aanvragen om bevestiging of verlening van wapens kreeg te behandelen, heeft niet uitgemunt in zorgvuldigheid bij het onderzoek naar de vroegere vorm van wapens, die al vóór de Franse tijd werden gevoerd. En waar men het niet wist, werd kwistig gestrooid met de kleuren blauw en goud, die ook de kleurer van het wapen van het Koninkrijk waren.

Een onderzoek, ingesteld bij het Rijksarchief in Noord-Brabant, leerde, dat er nog gave schependomszegels bewaard zijn gebleven in het Archief van de Godshuizen te 's-Hertogenbosch, zowel van Heeswijk (afb. 1) als van Dinther (afb. 2). Beide leeuwsegels vertonen halsbanden met duidelijke ringen achter de nek. Volgens genoemde rijksarchivaris vermoedelijk leenroerlijkheidstekens ter onderscheiding van vrije hertogdomsleeuwen. De leeuw van Heeswijk is naar de mening van dezelfde archivaris zeer vermoedelijk de zwarte leeuw met rode tong en klauwen van de Van der Leck's, destijds heren van Heeswijk en Dinther.

Het Bentheimse schouderchildje met de zes penningen, dat de Dintherse leeuw siert, is vermoedelijk toegevoegd na het huwelijk van een Van der Aa, heer van Heeswijk en Dinther met een nakomelinge van *Walraven van Bentheim*, heer van Dinther, die in 1339 met *Agnes van Heeswijk* was gehuwd.

Op grond van deze gegevens, die ons zeer bekoorden.

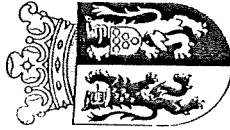
Afb. 1. Schependomszegel Heeswijk uit 1468.
Archief Godshuizen 's-Hertogenbosch, zegelkast No. 81.

plaatsten wij in een eerste wapenontwerp op een gedeeld schild aan de ene kant op zilver de bovengenoemde zwarte leeuw van *Van der Leek's*, voorzien van een rode halsband en aan de andere kant op zwart de zilveren leeuw van *Dinther* met het schouderchildje en eveneens gehalsband. Beide met ringen achter de nek.

Het gemeentebestuur bleek echter van mening, dat het gebruik gedurende meer dan anderhalve eeuw van de nu vervallen wapens een traditie had doen ontstaan. Derhalve werd bezwaar gemaakt tegen de ring aan de Heeswijks halsband en tegen de hele band om de hals van de *Dinthers* leeuw. Met de voorgestelde kleurwijziging ging men wt

ackoord.
De Hoge Raad van Adel en ook de rijksarchivaris in Noord-Brabant bleken zeer geporteerd voor overneming van de geringde halsbanden van de oude heerlijkheidswapens maar het gemeentebestuur bleef vasthouden aan zijn standpunt, daarbij aanvoerende dat die oude vormen klaarblijkelijk in 1817 al lang in onbruik waren geweest, immers toen reed: de herinnering van de levende generatie verdwenen waren de Hoge Raad van Adel stelde verder nog voor de leeuw "tegewend" in het schild te plaatsen, een gebruik dat al "courtoisie" in de heraldiek bekend is, maar niet imperatief voorgeschreven. Het gemeentebestuur ging daarmee accoord en tenslotte bevorderde de Hoge Raad van Adel, zij het duidelijk met tegenzin, dat aan de gemeente Heeswijk lang en tenslotte overeenstemming was bereikt. De gebruikelijke kroon van drie bladeren en twee paarlen is uitsluitend als versieringselement op het schild geplaatst.

Het Koninklijk Besluit is gedateerd 12 november 1969, No. 28.

De officiële omschrijving van het wapen is als volgt: „Gevierendeeld: I in zilver een omgewende leeuw van sabel, getongd, genageld „en gehalsband van keel; II in sabel een leeuw „van zilver met een schouderchildje van azuur, „beladen met zes gouden penningen, geplaatst „3, 2 en 1.
„Het schild gedekt met een gouden kroon van „drie bladeren en twee paarlen”

Afb. 2. Schependomszegel Dinther uit 1511.
Archief Godshuizen 's-Hertogenbosch, zegelkast No. 69.
(De bovenste rij van 3 penningen op het schouderchild is sterk beschadigd.)

Ondanks de strubbelingen, waarmee de totstandkoming van dit wapen gepaard is gegaan, is er gelukkig toch een wapen verleend dat fraai mag worden genoemd, al zal menig heraldicus betreuren, dat het niet gefundeerd is op a 11e beschikbare middeleeuwse gegevens . . .

MR. G. A. BONTEKOE.

HET WAPEN
DER GEMEENTE
HEESWIJK - DINTHER

Bij Koninklijk Besluit van 12 november 1969, no. 28 is aan de gemeente Heeswijk-Dinther een wapen verleend, waarvan de officiële beschrijving als volgt luidt :

„Gedeeld; l in zilver een omgewende leeuw van sabel, getongd,

N L Jrg. XIX
1970
106/187

dagen in uw agenda. Over de precieze inhoud van de avonden en de wijze van kaartjes kopen en deelname zullen nog nadere mededelingen worden gedaan.

aanwinsten bibliotheek:

nr.1004 Honderd jaren Maatschappij van Landbouw in Noord-Brabant 1851-1951, uitg. Noord-Brabants Maatschappij van Landbouw, ontvangsten van Cor v.Doornt.
nr. 1005 Berne tijdschrift 1979/1984 Abdij van Berne Heeswijk-Dinther
nr. 1006 Berne tijdschrift 1951/1953 Abdij van Berne Heeswijk-Dinther
nr.1007 Berne tijdschrift 1954/1957 Abdij van Berne Heeswijk-Dinther
Deze ingebonden jaargangen hebben we gekregen van de Nederlandse genealogische vereniging (NGV). Ze stoten op het ogenblik veel overtollig materiaal af.

regionieuws:

HKK Schijndel: Hierbij nodigen wij u van harte uit voor een boeiende lezing van ons heemkundelid Ben Hartman over: **'de doedelzak in het werk van Jeroen Bosch'**.
op maandag 13 januari 2014 in het sociaal cultureel centrum 't Spectrum", Steeg 9 Schijndel; om 20.00 uur.

Kasteel Heeswijk : Op dinsdag 28 januari 2014 geeft de hr. dr. B. Aarts een lezing over de geschiedenis van kastelenbouw in het algemeen en die van kasteel Heeswijk in het bijzonder De lezing begint om 20.00 uur en vindt plaats in de Wapenzaal van Kasteel Heeswijk Aanmelding z.s.m. aan de secretaris van de VVKH, jelfering@kpnmail.nl

PERSBERICHT Het Noordbrabants Museum Inzameldag tentoonstelling Gezin XXL op **zaterdag 1 februari 2014**. Gezocht: **Voorwerpen met 'grotegezinngeschiedenis'**.

Ad van Pinxteren, conservator historische collecties, is op zoek naar uiteenlopende voorwerpen en hun 'grotezinngeschiedenis'. Daarbij kunt u denken aan: een stapelbed, een uitschuiptafel met veel stoelen, kinderwagen en fietsstoeltje voor een meerling, veeldelig servies, grote pannen, een voorwerp – bijvoorbeeld een schilderij - dat alle leden van een gezin rondgaat, een kerststal waarin kleding of haren van de kinderen zijn verwerkt, kleding die meermaals is versteld, een werkrooster met afspraken over schoenen poetsen, etc.

Voor meer info zie: www.hetnoordbrabantsmuseum.nl

agenda:

dinsdag **14-01-2014** bestuursvergadering Heemkamer 19.30 uur.

donderdag **30-01-2014** algemene ledenvergadering Heemkamer 20.00 uur.

elke woensdagmiddag Heemkamer open van 14.00 tot 16.00 uur

woensdag **05-02-2014** Heemkamer ook open van 19.00 uur tot 21.00 uur. (Er zal dan van 20.00 uur tot 21.00 uur een film of foto's vertoond worden over de verkenningen in ons Heemgebied, van Jan van Gemert en Jan vd Bosch, door Jan v Gemert).

De kom of kist uit het oude gemeentehuis van Dinther

De kom meet buitenwerks 160 bij 52 cm. en is 72 cm. hoog en bevat inwendig drie gelijke ruimten. De kist is van zwaar eikenhout met ijzeren banden beslagen. Meestal waren dergelijke kisten voorzien van drie verschillende sloten, waarvan de schout of drossaard, de schepenten en de secretaris de sleutels hebben, zodat inzage alleen mogelijk was met gezamenlijke medewerking. Deze kist is evenwel voorzien van zes hengsels, waardoor vermoedelijk een slang gestoken werd, zodat met één of twee sloten kon worden volstaan. Op de voorzijde van de kist zijn de wapens van de beide dorpen aangebracht: dat van Heeswijk met een gouden leeuw, welke een zwarte halsband draagt, op een blauw veld met onderschrift: "Hesewyck" en dat van Dinther met een gouden leeuw op een zwart veld, terwijl de leeuw een harschild draagt van rood, beladen met zes gouden ballen met onderschrift: "Dinther". De kist heeft dus gediend ter opberging van de administratieve bescheiden van beide voormalige gemeenten, welke meestal één secretaris hadden.

De kist dateert van ± 1400-1450 en is voor zover bekend de oudste archiefkom van de provincie Noord-Brabant.

Deze kist was oorspronkelijk bestemd ter bewaring van de bescheiden van de gemeente-administratie. Zo'n kist noemde men dan de "kom". Ze is ter gelegenheid van de opening van deze Heemkamer door de gemeente Bernheze aan onze Heemkundekring in bruikleen afgestaan. Het is een buitengewoon mooi en erg gaaf exemplaar.

Bron: Archief N. Langemeijer, secretaris der gemeente Dinther

Alliantiezege van Beatrix van Duivenvoorde (dochter van Snickerterme) 22 mei 1350. Arch. Nass. Dom. I inv. 491 reg. 471.

Zegel van Roelof van Dalem, man van Beatrix van Duivenvoorde 22 mei 1350. Arch. Nass. Dom. I inv. 491 reg. 471. De 2 beartelings gekanteelde átwaarsbalken met de bastaardbalk wijzen op een onwettige afstamming uit het geslacht van Arke

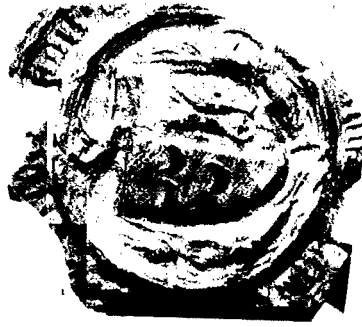
Zegel van Jan II van Polanen 25 april 1357.

Arch. Nass. Dom. I inv. 313 reg. 553.

Zegel van Dirk van Polanen heer van Asperen II mei 1379.

Arch. Nass. Dom. I inv. 3 reg. 735.

Alliantiezege van Odilia van Salm weduwe van Jan III v. Polanen I oktober 1400. Arch. Nass. Dom. I inv. 1290 reg. 884.

Links de 3 wassende aren, rechts 2 zalmen.

Zegel van Hendrik van der Leck heer van Heeswijk 23 maart 1404.

Arch. Nass. Dom. I inv. 83 reg. 912.

Dinther

1511

ook 1523

Hessing le

1468

HOGE RAAD VAN ADEL

26

'S-GRAVENHAGE,

22 juli

189 .

ZEBBISTRAAT 71b - TEL. 63.83.25. - 18.09.57.

Dossier No. 69/241

Vergadering B en W

29 JULI 1969

Agenda nr. 10

Onderwerp: verlening
gemeentewapen

Bijlagen:

Het door U aan Hare Majesteit de Koningin gerichte verzoek om een wapen te verlenen aan Uw gemeente is door de Minister van Binnenlandse Zaken aan de Hoge Raad van Adel gezonden om advies.

Voor zover de Raad heeft kunnen nagaan, is het oudst bekende zegel met ^{het} wapen van het gemeenschependom van Dinther dat aan een oorkonde van 14 september 1511, aanwezig in de Zegelkast der Godshuizen te 's-Hertogenbosch. Aangezien de leeuw daar wordt afgebeeld met een halsband met ring, geeft de Raad er de voorkeur aan, deze ook, van keel, over te nemen in het gemeentewapen. De halsband van de leeuw in het wapen van Heeswijk kan dan eveneens, conform de afbeelding op het zegel van het gemeenschependom Heeswijk van 1 juli 1486, eveneens in bovengenoemd archief aanwezig, van een ring worden voorzien.

De plaatsing van de leeuwen in het gecombineerde wapen acht de Hoge Raad van Adel in strijd met de heraldische regels: hij geeft er daarom de voorkeur aan, dat de leeuw van het (heraldisch) rechter gedeelte wordt omgewend, zoals dit bij voorbeeld ook is geschied in het wapen van de provincie Gelderland. T Gaarne zal ik van U vernemen, of U zich met het bovenstaande kunt verenigen.

DE SECRETARIS VAN DE
HOGE RAAD VAN ADEL,

Schutte

Mr. O. Schutte.

T. v. bl. 47

P. v. v. v. v. v. v.

Het bestuur van de Gemeente Heeswijk-Dinther
te HEESWIJK - DINTHER.

RIJKSARCHIEF IN NOORD-BRABANT

's-HERTOGENBOSCH, 10 februari 1969.
Waterstraat 20
Tel. (04100) 32000
Gironr. 1076790

AAN De Heer Mr. G.A. Bontekoe
't Oost 56
Oosterwolde (F.)

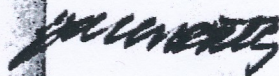
Onderwerp: wapen Heeswijk - Dinther A.Z. nr. 24 Uw brief van:

Hooggeachte Heer,

Volgens telefonische afspraak laat ik U hiermede weten, dat het schependomszegel van Heeswijk blijkens een zegelfragment aan een oorkonde van 13 januari 1468 of 1469, die in 1935 op het gemeente-archief van 's-Hertogenbosch werd aangewonnen, reeds een leeuw vertoonde, vermoedelijk de sabelen leeuw met klauwen op zilveren veld van de Van der Lecks, die toen heren van Heeswijk en Dinther waren. Blijkens het gawe zegel aan een oorkonde van 6 juli 1468, die als nr. 81 in de zegelkast van de Godshuizen te 's-Hertogenbosch berust had deze leeuw een halsband met ring achter de nek, evenals de leeuw op het schependomszegel van Dinther aan een oorkonde van 14 september 1511 die als nr. 69 in genoemde kast berust. Mogelijk waren deze metaal- en niet leederkleurige halsbanden leenroerlijkheidstekens, die de heerlijkheidsleeuwen van de vrije hertogdomsleeuwen onderscheidde.

Blijkens het Bentheimse schouderschild was het Dintherse schependomszegel reeds in gebruik vóór 1380, toen de Van der Aa's heren van Heeswijk en Dinther waren geworden, vermoedelijk door huwelijk met een afkomlinge van Walraven van Bentheim, heer van Dinther, die in 1339 met Agnes van Heeswijk was gehuwd.

Met beleefde groeten,
Voor de Rijksarchivaris in Noord-Brabant,

(Dr. J.A. van Goye)

BHJ

1969 JtC/PH

RIJKSARCHIEF IN NOORD-BRABANT

's-HERTOGENBOSCH, 18 april
Waterstraat 20
Tel. (0 4100) 32000
Gironr. 1076790

1969.

AAN de Heer Burgemeester
van
Heeswijk - Dinther.

Onderwerp: wapen van Heeswijk - Dinther A.Z. nr. 7 a Uw brief van: 3-1-1969

Edelachtbare Heer,

In antwoord op Uw bovenvermelde brief bevestig ik U de uitslag van het gesprek, dat U op 6 februari l.l. tijdens mijn afwezigheid wegens ziekte met Mr. G.A. Bontekoe en de hoofdchartermeester Drs. J.A. ten Cate voerde en de mededelingen, die de hoofdchartermeester naar aanleiding daarvan aan Mr. Bontekoe heeft doen toekomen.

Tijdens het gesprek werd eenstemmigheid bereikt over het voorstel van Mr. Bontekoe een verticaal gedeeld wapen te kiezen met op de heraldische rechterhelft, dat is voor de toeschouwer de linker zijde, het Heeswijkse wapen en op de heraldische linkerhelft het Dintherse wapen.

Hierbij werd het vermoeden geuit, dat de Hoge Raad van Adel aan het Heeswijkse leeuwenwapen de nationale kleuren heeft gegeven wegens onbekendheid met de oorspronkelijke kleuren.

Uit een aantekening van mijn vooral in heraldisch opzicht zeer deskundige ambtsvoorganger Mr. J.P.W.A. Smit bleek namelijk dat een fragment van een schependomszegel van een in 1935 op het Bossche gemeentearchief aangetroffen charter van 13 januari 1468 of 1469 reeds een leeuw vertoonde. Vermoedelijk is dit de sabelen of zwarte leeuw met kelen of rode klauwen op een zilveren of wit veld van de Van der Lecks, die toen heren van Heeswijk waren. Uit een gaaf Heeswijks schependomszegel aan een oorkonde van 6 juli 1486, die onder

Bijl.: 1

Typ.: JtC/PH

Coll.:

RIJKSARCHIEF IN NOORD-BRABANT

's-HERTOGENBOSCH, 18 april 1969.
Waterstraat 20
Tel. (0 4100) 32000
Gronr. 1076790

AAN de Heer Burgemeester

van

Heeswijk - Dinther.

Onderwerp: wapen van Heeswijk - Dinther A.Z. nr. 7 a Uw brief van: 3-1-1969

Vervolgblad 1.

nr. 86 in de zegelkast van de Godshuizen te 's-Hertogenbosch berust, blijkt dat de Heeswijkse leeuw toen reeds een halsband met ring achter de nek vertoonde.

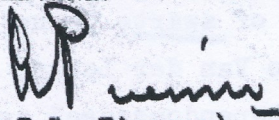
Een soortgelijke halsband met ring vertoonde de leeuw op het Dintherse schependomszegel aan een oorkonde van 14 september 1511, die onder nr. 69 in genoemde zegelkast berust. Deze leeuw werd blijkens zijn schouderchild met gouden of gele penningen op azuren of blauw veld reeds gevoerd, voordat het geslacht Van der Aa heren van Heeswijk en Dinther waren geworden, vermoedelijk door huwelijk met een afkomelinge van Walraven van Bentheim, heer van Dinther, die in 1339 met Agnes van Heeswijk was getrouwd.

De Hoge Raad van Adel heeft genoemde halsband, mogelijk een leenroerigheidsteken, om de heerlijkheidsleeuwen van de hertogelijke leeuw van Brabant te onderscheiden, weggelaten, toen hij aan Dinther een zilveren leeuw op sabelen veld met genoemd schouderchild toekende.

De bij Uw brief gezonden wapentekening zend ik hierbij terug.

Met vriendelijke groeten,

DE RIJKSARCHIVARIS IN NOORD-BRABANT,

(Dr. L.P.L. Pirenne)

Bijl. 1

Typ. LP/PH

Coll. 60